

vandaag Arbeidsongeschiktheid

Goed keuren kan helpen

Het aantal arbeidsongeschikten kan drastisch verminderd worden door herkeuringen. Maar dan niet op de UWV-manier. Verkeersartsen en enkele typische gevallen laten zien wat er mis gaat.



ILLUSTRATIE NANNE MEULENDIJKS

Ingrid Weel
REDACTIE ECONOMIE

Toen de wet op arbeidsongeschiktheid (WAO) in 1967 werd ingevoerd, was die bedoeld voor zo'n 250.000 mensen. Tien jaar later waren er echter al meer dan een half miljoen WAO'ers. Weer tien jaar later ging het richting de 800.000. Besloten werd de uitkering te verlagen naar maximaal 70 procent van het laatst verdiende loon. Toch bleef het aantal arbeidsongeschikten groeien. "Nederland is ziek", zei toenmalig premier Ruud Lubbers in 1990. Voor nieuwe arbeidsongeschikten werden de regels strenger en werkgevers moesten deels voor de kosten van zieke werknemers opdraaien. Het hielp allemaal niet veel. In

2002 kende Nederland het recordaantal van 993.000 arbeidsongeschikten.

Er kwam weer een hervorming, de WIA werd geïntroduceerd, met een WGA-regeling voor mensen die gedeeltelijk arbeidsongeschikt waren of tijdelijk geheel uit de running, en een IVA-uitkering voor de volledig arbeidsongeschikten.

Ook werd een grootschalige herkeuring op touw gezet. 22 procent van de herbeoordeelde WAO'ers verloor de uitkering. Van nog eens 14 procent werd de uitkering verlaagd.

Van hen is nu 60 tot 65 procent aan het werk, meldt het ministerie van sociale zaken in een brief aan de Tweede Kamer. Toch is het probleem nog lang niet verdwenen. Deze eeuw nam het aantal jonggehan-

dicapten plots enorm toe. Het aantal Wajong-uitkeringen steeg in tien jaar tijd met zo'n honderdduizend. Deze groep moet dit en volgend jaar massaal worden herbeoordeeld. Overigens zonder het risico om hun uitkering te verliezen; hun Wajong-uitkering gaat alleen iets omlaag als blijkt dat ze kunnen werken.

Het UWV lijkt een voorkeur te hebben voor eens in de zoveel jaren een grootschalige herbeoordelingsoperatie met veel tumult in plaats van het bijhouden van het zittende bestand, zeggen verkeersartsen. De herkeuring van Wajongers vindt de organisatie van verkeersartsen NVVG een verspilling van tijd en geld. "Het zal niet tot extra arbeidsparticipatie leiden terwijl herbeoordelingen bij de WGA

die wél tot participatie kunnen leiden, blijven liggen", zei NVVG-voorzitter Jim Faas vorig jaar al.

In de WGA zitten nu ruim 150.000 mensen die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn of die tijdelijk niet kunnen werken. Als blijkt dat zij nooit meer aan de slag kunnen, zouden ze naar de IVA-regeling moeten. Dat gebeurt nauwelijks. VVD-Kamerlid Anoushka Schut-Welkzijn denkt te weten waarom. "Het UWV wil niet dat mensen door keuring in de IVA komen. Dat is niet goed voor zijn track record", zei ze eind mei in de Kamer.

"Er zitten nu veel mensen verborgen in de WGA. Dit is op papier goed voor het UWV, want er zijn weinig langdurig arbeidsongeschikten. Maar feitelijk weten we niet hoeveel langdurig arbeidsonge-

schikten er zijn", aldus Schut-Welkzijn. Van de mensen die de afgelopen tien jaar in de WGA zijn gegaan is ongeveer een kwart één keer herbeoordeeld, weet de VVD'er.

Het UWV vindt herkeuringen te duur. De voorzitter van de vakbond van verkeersartsen (Novag), Wim van Pelt, noemt herbeoordelingen juist zeer efficiënt. "Een herbeoordeling kost 850 euro, terwijl een uitkering tenminste duizend euro per maand kost. Minimaal één op vijf verliest zijn uitkering bij een herbeoordeling, dus de kosten heb je er zo uit."

De Novag hoopt dat nu zij heeft berekend dat 150.000 arbeidsongeschikten ten onrechte een uitkering ontvangen, het UWV of de minister eindelijk de noodzaak inziet van meer reguliere herbeoordelingen.

'Het UWV wil niet dat mensen door keuring in de IVA komen. Dat is niet goed voor zijn track record.'

In januari 2015 hadden 822.640 mensen een arbeidsongeschiktheidsuitkering maar...

